

Довідник спостерігача поста візуального спостереження

В сучасній високотехнологічній війні перемогу здобувають найбільш підготовлені та озброєні сучасними технологіями військові. Спостерігач поста візуального спостереження займає ключове місце як під час підготовки так і безпосередньо під час бою бо саме від нього командир отримує інформацію про переміщення сил і засобів противника, на основі якої приймає рішення.

Військовослужбовець якому доручено таку відповідальну діяльність повинен мати відповідні знання та навички, зокрема за необхідності використовувати технічні засоби спостереження та фіксації, оптичні та вимірювальні прилади спостереження і розвідки. Спостереження ведеться безперервно (цілодобово) командирами, офіцерами штабу та спостерігачами; результати спостереження заносяться у журнали спостереження. В окремі моменти бою зі спостережених постів з'єднань і частин може здійснюватися безпосереднє управління військами та силами.

Місце для спостережного посту вибирається з розрахунку забезпечення його максимальної скритності й найкращого, в залежності від умов ведення бойових дій, огляду зазначеного сектора (смуги) спостереження або об'єкта. Для скорочення до мінімуму розмірів ділянок місцевості, що не проглядаються старший спостерігач організовує взаємодію з сусідніми спостережними постами. Стаціонарні пости розгортаються на місцевості (в окопах або закритих спорудах у спеціально обладнаних й оснащених та, як правило, заглиблених у землю, надійно захищених і замаскованих фортифікаційних спорудах або на деревах, високих будівлях, вежах тощо.

Рухомі спостережні пости влаштовуються на танках, бойових машинах, бронетранспортерах, гелікоптерах тощо. Типовий стаціонарний спостережний пост для ведення наземного спостереження зазвичай має у своєму складі групу розвідників-спостерігачів з двох-трьох чоловік, один з яких призначається старшим. На спостережному посту є прилади спостереження, схема орієнтирів, великомасштабна карта або схема місцевості, журнал спостереження, компас, годинник, ліхтар з насадкою, що не дає розсіюватися пучку світла, засоби зв'язку та подачі сигналів.

Видання розраховане на військових Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України які доблесно боронять вітчизну від підступного і жорстокого ворога.

ДОВІДНИК СПОСТЕРІГАЧА ПОСТА ВІЗУАЛЬНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2023

Довідник спостерігача поста візуального спостереження. — Київ: «Центр Д 58 учбової літератури», 2023. — 40 с.

ISBN 978-611-01-2919-0

В сучасній високотехнологічній війні перемогу здобувають найбільш підготовлені та озброєні сучасними технологіями військові. Спостерігач поста візуального спостереження займає ключове місце як під час підготовки так і безпосередньо під час бою бо саме від нього командир отримує інформацію про переміщення сил і засобів противника, на основі якої приймає рішення. Військовослужбовець якому доручено таку відповідальну діяльність повинен мати відповідні знання та навички, зокрема за необхідності використовувати технічні засоби спостереження та фіксації, оптичні та вимірювальні прилади спостереження і розвідки. Спостереження ведеться безперервно (цілодобово) командирами, офіцерами штабу та спостерігачами; результати спостереження заносяться у журнали спостереження. В окремі моменти бою зі спостережених постів з'єднань і частин може здійснюватися безпосереднє управління військами та силами.

Місце для спостережного посту вибирається з розрахунку забезпечення його максимальної скритності й найкращого, в залежності від умов ведення бойових дій, огляду зазначеного сектора (смуги) спостереження або об'єкта. Для скорочення до мінімуму розмірів ділянок місцевості, що не проглядаються старший спостерігач організовує взаємодію з сусідніми спостережними постами. Стационарні пости розгортаються на місцевості (в окопах або закритих спорудах у спеціально обладнаних й оснащених та, як правило, заглиблених у землю, надійно захищених і замаскованих фортифікаційних спорудах або на деревах, високих будівлях, вежах тощо. Рухомі спостережні пости влаштовуються на танках, бойових машинах, бронетранспортерах, гелікоптерах тощо. Типовий стационарний спостережний пост для ведення наземного спостереження зазвичай має у своєму складі групу розвідників-спостерігачів з двох-трьох чоловік, один з яких призначається старшим. На спостережному посту є прилади спостереження, схема орієнтирів, великомасштабна карта або схема місцевості, журнал спостереження, компас, годинник, ліхтар з насадкою, що не дає розсіюватися пучку світла, засоби зв'язку та подачі сигналів.

Видання розраховане на військових Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України які доблесно боронять вітчизну від підступного і жорстокого ворога.

ЛІТАКИ

Багатоцільовий винищувач Міг-29

Розміри, м			Швидкість, км/год.	Висота польоту, км
Размах крил	Довжина	Висота		
11,36	17,32	4,73	до 2450	до 18

Озброєння:

1х30-мм гармата ГШ-30 зі 150 набоями. Бойове навантаження - 3000 кг на 6 або 8 вузлах підвіски: УР "повітря-повітря" УР Р-27, Р-60, Р-73, блоки НУР калібру 57 мм, 130 мм, 240 мм, касетна КМГУ 2, бомби ФАБ 250, ФАБ 500.

Винищувач-перехоплювач Міг-31

Розміри, м			Швидкість, км/год.	Висота польоту, км
Размах крил	Довжина	Висота		
11,36	17,32	4,73	до 3000	до 20

Озброєння:

1х30-мм гармата ГШ-30 зі 150 набоями. Бойове навантаження - 3000 кг на 6 або 8 вузлах підвіски: УР "повітря-повітря" УР Р-27, Р-60, Р-73, блоки НУР калібру 57 мм, 130 мм, 240 мм, касетна КМГУ 2, бомби ФАБ 250, ФАБ 500.

Багатоцільовий винищувач Су-27 (Су-30)

Розміри, м			Швидкість, км/год.	Висота польоту, км
Размах крил	Довжина	Висота		
14,75	21,9	5,9	до 2500	до 22,5

Озброєння:

1х30-мм гармата ГШ-30 зі 150 набоями. Бойове навантаження - 6000 кг на 10 вузлах підвіски: УР "повітря-повітря" Р-27, Р-73, блоки НУР С-8, С-13, С-25, касетна КМГУ 2, бомби ФАБ 250, ФАБ 500.

Багатоцільовий винищувач Су-35 (Су-37)

Розміри, м			Швидкість, км/год.	Висота польоту, км
Размах крил	Довжина	Висота		
13,46	22,69	5,9	до 3100	до 21,5

Озброєння:

1х23-мм гармата ГШ-23М зі 260 набоями. Бойове навантаження - 3000 кг на 6 вузлах підвіски: УР "повітря-повітря" Р-60, Р-40Т, Р-33, УР "повітря-корабль" Х-31П, протирадіолокаційні УР Х-58, одна крилата ракета Х-47М2 "Кінжал".

Штурмовик Су-25 (Су-39)

Розміри, м			Швидкість, км/год.	Висота польоту, км
Размах крил	Довжина	Висота		
14,36	15,36	4,7	до 975	до 10

Озброєння:

1х30-мм двуствольная гармата ГШ-30-2 зі 300 набоями. Бойове навантаження - 4360 кг на 10 вузлах підвіски: ПТРУРК "Віхрь" з 16 ПТУР (2х8 блоків), УР "повітря-поверхня" Х-29Т з ТВ або Х-25МЛ, Х-29Л и С-25, протирадіолокаційні УР Х-58, 4 ПКР Х-3А1, Х-35, блоки НУР С-8, С-13, С-25, бомби (звичайні, наводимие, касетні, ядерні). До 4 УР Р-60, Р-72 або РБЕ-ДЕ. Гармата АРП-45 має калібр 45 мм.

Тактичний фронтовий бомбардувальник Су-24М

Розміри, м			Швидкість, км/год.	Висота польоту, км
Размах крил	Довжина	Висота		
10,0-17,25	20,0	6,6	до 1700	до 16,5

Озброєння:

1х23-мм шестиствольна гармата ГШ-6-23 з 500 набоями. Бойове навантаження - 7000 кг на 8 вузлах підвіски: УР повітря-повітря Р-60, УР "повітря-поверхня" Х-25, Х-29, Х-35, С-25Л, Х-58, Х-59, блоки НУР С-5, С-8, С-13, С-24, С-25, касетна КМГУ 2, бомби ФАБ 100, ФАБ 250, ФАБ 500, КАБ-500КР, КАБ-1500КР.

Багатоцільовий винищувач-бомбардувальник Су-34

Розміри, м			Швидкість, км/год.	Висота польоту, км
Размах крил	Довжина	Висота		
14,75	23,34	6,36	до 1400	до 14,65

Озброєння:

1х30-мм гармата ГШ-30 зі 150 набоями. Бойове навантаження - 14000 кг на 12 вузлах підвіски: УР повітря-повітря Р-27, Р-73, Р-77, УР "повітря-поверхня" Х-25, Х-29, Х-31, Х-38, Х-58, Х-59, УР "повітря-корабль" П-270 "Москіт", Р-800 "Онікс", протирадіолокаційні УР Х-58, Х-3А1, Х-35, крилаті ракети Х-36, Х-65, блоки НУР С-8, С-13, С-25, касетна КМГУ 2, бомби ФАБ 250, ФАБ 500, КАБ-500КР, КАБ-1500КР.

ЗМІСТ

Багатоцільовий винищувач Міг-29	4
Винищувач-перехоплювач Міг-31	5
Багатоцільовий винищувач Су-27 (Су-30)	6
Багатоцільовий винищувач Су-35 (Су-37)	7
Штурмовик Су-25 (Су-39)	8
Тактичний фронтовий бомбардувальник Су-24М	9
Багатоцільовий винищувач-бомбардувальник Су-34	10
Багатоцільовий транспортний вертоліт Мі-2	12
Багатоцільовий транспортний вертоліт Мі-8	13
Багатоцільовий транспортний вертоліт Мі-17	14
Ударний вертоліт Мі-24	15
Ударний вертоліт Мі-35	16
Ударний вертоліт Мі-28	17
Ударний вертоліт Ка-50 "Чорна акула"	18
Ударний вертоліт Ка-52 "Алігатор"	19
Важкий транспортний вертоліт Мі-26	20
Безпілотні літальні апарати (БПЛА)	21-28
Крилаті та оперативно-тактичні ракети	29-32
Виявлення й розпізнавання літаків і інших літальних апаратів, визначення відомостей про них	33-36
Таблиця видимості літаків та інших літальних апаратів та їх деталей на різному віддаленні від спостерігача	37
Особливості візуального виявлення виявлення крилатих ракет	38
Особливості візуального виявлення БПЛА типу "дрон" вночі	39

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

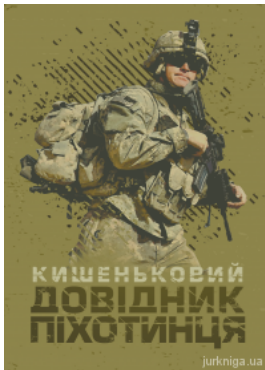
ДОВІДНИК СПОСТЕРІГАЧА ПОСТА ВІЗУАЛЬНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Підписано до друку 10.07.2023 р. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Arial.
Ум. друк. арк. 2,5. Тираж 300 прим.

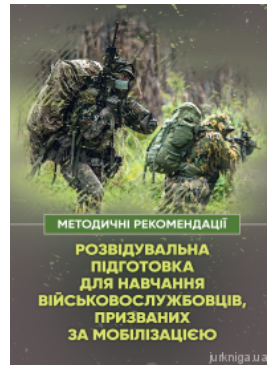
ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2458 від 30.03.2006 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

Кишеньковий довідник
піхотинця

Розвідувальна
підготовка для
навчання
військовослужбовців,
призваних за
мобілізацією

Техніка засідки для
малих піхотних
підрозділів

Піхотний бій. У
сільській місцевості на
рівні відділення.
Тактика малих
підрозділів і бойова
техніка для піхоти та
розвідувальних
підрозділів

Фортифікація та
маскування

Оборона в місті
(населеному пункті).
Методичні матеріали

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт →](#)